

Egy szegedi professzor halálára

Dr. Jancsó Aranka, a Szegedi Orvostudományi Egyetem professzora szeptember 14-én, nagy türelemmel viselt hosszú betegség nyomán elhunyt. Székelyudvarhelyen született és a szegedi egyetem neveltje. 1945-ben szerzett gyógyszerész oklevelet, 1946-tól fogva működött az egyetem gyógyszerintézetében tanársegédként, itt készítette el doktori értekezését és ebben az intézetben lett később adjunktus, majd docens. 1970-75. között a Pécsi Orvostudományi Egyetem gyógyszerintézetének volt docense, majd visszatért Szegedre, 1977-ben nevezték ki professzorrá.

Tevékeny életét az egyetemi kutatás és oktatás szolgálatában töltötte. Legközelebb munkatársa volt Jancsó Miklósnak és részese a nemzetközileg is elismert kutatási eredményeknek. Hosszú időn át nagy oda-

adással végezte a fogorvos-tan-hallgatók gyógyszerintézetét. Szerényességével, kedves egyéniségével, kollégális magatartásával, lelkes tanári működésével, tudományos alaposágával sok szeretetet, tiszteletet és megbecsülést szerzett mindazok között, akikkel pályáján kapcsolatba került. Számos ízben járt külföldön meghívott előadóként, sőt vendég-professzorként. Fontos és értékes tudományos tevékenységét itthon is és külföldön is nagyra értékelték és magas tudományos kitüntetésekkel honorálták. Idő előtti távo-zása a Szegedi Orvostudományi Egyetemnek és a gyógyszer-tudományának fájdalmas vesztesége.

Az egyetem dr. Jancsó Arankát saját halottjának tekintti és szeptember 18-án, 12 órakor a Belyárosi temető ravatalozójából kísérik utolsó útjára.

Szén Borsodból

A negyedik negyedévben 1,4 millió tonna szenet kell a felszínre szállítani a Borsodi Szénbányák üzeméből ahhoz, hogy a vállalat teljesítse tervét, és több mint 5,2 millió tonna szenet adjon. Az év eddig eltelt időszakában a gyakori frontátszerelesek, valamint geológiai nehézségek akadályozták a munkát, s emiatt jelenleg még mintegy harmincöt ezer tonna szén a borsodi szénbányászok adóssága; ezt kell mielőbb megszüntetni — állapították meg a Borsodi Szénbányák szocialista brigádvezetőinek szerdán, Miskolcon tartott tanácskozásán.

A kiesés a kedvezőbb adottságú üzemektől kívánt lényeges többletermelést. Ennek az igénynek elsősorban a lyukóji bányászok tettek eleget, akik eddig több mint százezer tonna szenet küldtek felszínre terven felül.

Hatan a főiskoláról

Régóta nem sújtja e tájékat neves színészek sáskajárása. Főleg nem fiataloké. Ezért is keltett jóleső izgalmat már a tavalyi évadban, hogy pár hónapra — két bemutatóra és a velejáró sorozat-előadásokra — ideköltözött a színművészeti IV/A, Békés András osztálya. Most meg a hír, hatan kezdik Szegeden a pályát, ha nem is mind abból az osztályból, de a főiskoláról. Hat valóságos ifjú színész, valóságos diplomával. Önmagában nem a világ teteje még, kétségtelenül több viszont, mint aminő társulatfejlesztés történt itt hosszú éveken át.

Három végzős osztályból érkeztek, s nincs mit szépitni rajt, szándékaik közös nevezője: Ruszt miatt jöttek, Rusztért. Benne bíznak, tőle akarnak tanulni. Olyasmit főleg, amiből a főiskolai években kimaradtak (nem én találok ki, ők mondták, egybehangzóan). Ruszt József tehát erre valának a jelek, elhatározta fővállalni a szegedi prózát. S ezt sem mi találgatjuk, kedvenc kifejezését idézzük, „fővállalom” — legföljebb a szó „rusztikus” valóságátartalma felől lehetnek fogalmaink, merthogy a bizalomkeltő példa sem oly távoli még, úgy hívják: Kecskemét. Ime, hát a hat ifjú gyorsténykőparca. Szalma Tamásé, Nemcsák Károlyé és Nádházi Péteré. Békés András osztályából Forgách Péteré — Kazimir Károlyé, Bognár Zoltóé — Kállai Ferencéből.

A makói születésű Szalma Tamás az öreg Cenci meglepően érett szerepjátékával tette le névjegyet tavaly a Kisszínházban. Akkor kopaszra maszkírozta a szükség, civil kölyökarcra máskülönbön fekte. Bácsi Mihály pályolgasával bontogatta szárnyait a szentesi gimnázium legendás irodalmi színpadán, a főiskolai évek első komolyabb repülési kísérletei pedig részint vizsgaelőadásukhoz, az Aiaszhoz fűződnek, részint meg az Equus-hoz, amelyben Darvas Ivánnal játszott. Az évadnyitón Jachimókönt látjuk viszont Shakespeare színpadán, a Cymbelineben, majd ő lesz Gorkij drámájának, a Zikovének Mihallja is.

Nem a fölkinált szereplehetőségek vonzottak, inkább az a fölismerés, hogy Ruszt megtervezetten tart kézből mindannyiunkat. Műhelymunkát ígér, s az eddig tapasztaltak alapján feltétlenül bizom benne. Mai színházi életünkben ő az egyik ász, akitől tanulni lehet.

Nemcsák Károly jó esztendője valósággal „berobant” a Kisszínházba. Trufaldinót játszotta osztályuk Goldoni-előadásán, a Két úr szolgáját, aki „kardot nyel és tüzet hány, a falat is megmássa, mobil minden porcikája, tökkelűtt és ravasz, csámpás és behélgő” — hogy akkori önmagunkat idézzük, egyéb kritikák híján (a főiskolások szegedi bemutatója nagy közönség-

Nagy László felvétele

A friss diplomások. Balról jobbra: Forgách Péter, Bognár Zoltó, Nemcsák Károly (felső sor), Szalma Tamás, Karancz Katalin, Nádházi Péter

sikert aratott itt, ám visszhangtalan maradt az országos sajtóban, hiszen ezt a Goldoni korábban Budapesten is játszották). Istenments fiatal színész beska-tulyáznai legott. Am mint-hogy társai közül Nemcsák szerződött először Szegedre, s még a tavalyi évad kisszínházi búcsúpremierjén újabb hasonló földadatot kapott, oldott meg ugyanilyen bravúrosan (a Gólem egyik rezonánsját) — nincs kizárva, vígjátékok, komédiák leendő ziccerszerepei várják majd. Egyelőre azonban Posthumus Leonatus Shakespeare regényes színművéből.

— Színészvezető egyéniségekhez szerződik a színész. S noha Ruszt konkrét dolgokat nem ígért, személye elég biztosíték a jövőre. A Békés-osztályból még Nádházi Péter „ragadt” Szegeden: vele is találkozhatott tavaly a publikum a Két úr szolgájában csak úgy, mint a Cenci-házban.

Szerettem mindkettőt, jól éreztem magam a színpadon. Budapesten születtem, a Madách gimnáziumból kerültem a főiskolára. Amott az iskola Thália stúdiójában szerepeltem rendszeresen, emitt a vizsgaelőadásokon, melyek közül harmadikban az Aiasz Válló Péter rendezte, ki az osztályfőnökünk tanársegédje volt, s az előadást később elvittük Egerbe is, az Agria Játékszínpad, melynek Válló a művészeti vezetője. A Zöldülés a Cain hajónal diplomáztam. Az idő tájt már több rendező bejárt hozzánk érdeklődni, puhatólóni, Horváth Z. Gergely, Gali László, Padl István — magam Ruszt mellett vok-soltam.

A kecskeméti Forgách Péter édesapja, Tibor, Szegeden is játszott jó pár évvel ezelőtt, de nem maradt sokáig, hamar visszatért Kecskemétre. Fia, Péter, már középiskolás éveiben találkozott az akkori kecskeméti főrendező Ruszt Józseffel: játszott a színházi Csendes Donjában és a tévébeli Adáshibájában. Ruszt természetesen dolgozott édesapjával is, félig-meddig tehát családtag náluk.

— Őszintén szólva nemigen akaróztam Szegedre jönnöm, Pesten azonban nem kaptam megfelelő ajánlatot, a vidékiekből pedig ezt választottam, mert játsznai akarok, sokat, s Ruszt számít rám. A Cymbelineben Pisaniót alakítom, s ott leszek Bibbiena komédiájában, a Calandriában is.

Nikolényi István

Pedagógia, oktatás

Megbeszélés a népfrontban

Tanácskozást szervezett tegnap, szerdán a Hazafias Népfront megyei pedagógiai bizottsága Szegeden, városi és nagyközségi népfronttitkárok valamint pedagógiai bizottságok vezetői részére.

Az elmúlt tanév tapasztalatairól, az 1981-82-es tanév legfőbb, megyei feladatairól dr. Sódar Mihály, a Csongrád megyei tanács vb művelődési osztályának helyettes vezetője tartott előadást. Egyebek között elmondta: örvéndetes, hogy az iskolai demokratizmus kibontakozását egyre több intézményben tapasztalhatják. Egyenletesebb lett a terhek elosztása, erősödött a tanestületi egészség, fejlődött a tanulói önkormányzat, általában javult a munkahelyi légkör. Mindennek eredménye jól mérhető a tanuló iskolai helytállásában.

Az előadó ismertette a minden iskolafülszra egyaránt érvényes további fel-

adatokat is. Többek között felhívta a figyelmet a munkafegyelm erősítésének, az erkölcsi, politikai, világnézeti nevelésnek a fontosságára, s arra, hogy az iskolai és iskolán kívüli nevelőhatásoknak összhangban kell lenniük.

Ezért sokat tehet a Hazafias Népfront, hisz fontos szerepet tölt be a tanulás, a művelődés, a kultúra szervezésében. Juhász Róbert, a Hazafias Népfront Országos Tanácsa művelődési és propaganda osztályának vezetője azokat a közoktatást segítő társadalmi feladatokat ismertette, amelyeket a népfront VII. kongresszusának ajánlásai írtak elő. Ez az alapja a népfront megyei pedagógiai bizottsága munkatervjavaslatának is, melyet segítségként terjesztett elő dr. Gácsor József, a népfront megyei pedagógiai bizottságának elnöke a cé-

lok, elképzelések végleges megfogalmazásához.

A megyei munkabizottság is abból indul ki, amit a népfront VII. kongresszusa is kiemelt: a nevelés legfontosabb színtere a család, amely egymagában azonban nem képes eleget tenni sokrétű feladatának. Akkor képes testileg, lelkileg egészséges, egymást segítő, munkaszerető nemzedéket nevelni, ha az iskolákkal, társadalmi és politikai szervezetekkel együttműködik. A pedagógiai bizottságokkal való kapcsolat mindenképp elősegíti a sikert. De segít azáltal is a népfront, hogy fórumot ad a véleményesekre, szülőkre, pedagógusokra mondhatják el egy-egy rendezvényen tapasztalataikat.

A pedagógiai bizottság tegnap tanácskozásán a résztvevők megbeszéltek a munkatervjavaslatot és értékes hozzászólásokkal egészítették ki.

Hotel a Halott Alpinistához

Színes szovjet film. Írta: Arkagyij és Borisz Sztrogacskij. Fényképezte: Jurij Szillart. Zene: Szven Grünberg. Rendezte: Grigorij Kromanov. Főbb szereplők: Uldisz Pucitisz, Jurij Jarvet, Lemoit Peter-szon, Karlisz Szerbisz, Mikk Mikiver.

Nehéz elhinni: ha egy filmbeli hotelben kényszerűen rendőrfelügyelő, valamint jó néhány, több mint gyanús egyénből álló társaság verődik össze, ne szabvány detektívhistória következzenek, rejtélyes áldozatok sorával, alaptalan gyanúsítgatásokkal, sok félreértéssel és végül természetesen az igazság örök és cáfolhatatlan kiderülésével.

Noha a dolog ily módon indul, szerencsére most mégsem így történik. Grigorij Kromanov alkotása, ha némiképp gyengébb megvalósításban is, de egyenes folytatása a Nyolcadik utas a halálnak és a Harmadik típusú találkozásoknak. A körítés (alpesi hotel, összezártság, krimielemelek tucatjai) ugyan nem a legszerencsésebb, ám a film első felében kifejezetten izgalmas és fordulatos cselekménynek örvendhetnek a sci-fi és a

krimi rajongói, s midőn a sztori „földöntúli ba fordul”, az igencsak sürített eseménysor a főhős, a némileg nehézkes és rendőrmódra tipikusan merev felügyelő (Uldisz Pucitisz) körül szinte örvényleni kezd. Robotok, félőrült tudós, nemzetközi terroristabanda gengsztere, lava, félnótásnak tűnő hoteltulajdonos — minden lehetséges „kellék” a detektívregény, a sci-fi, sőt a horror határvonalán található miliót ad.

Igaz, a film befejezésekor a jó szándékú, s az efféle műfajt kedvelő néző Madách mondatával távozhat: „csak az a vég, csak azt tudnám feledni!” A Hotel a Halott Alpinistához befejezése valóban sokat ront a film egészén: a felügyelő ugyanis roppant didaktikus, egyszerre önnön bizonyítványát magyarázva és „népnevelve” szónokol meg magában a logika és a morál erősen mesterkelt kettős glóriája alól, de sejtethetően a Sztrogacskij-testvérek által írott történetnek nem árt túl sokat. Ők ugyanis valami olyasmit sugallnak — Spielberggel ellentétben, jogos pesszimizmussal —, hogy a földöntúli lényekkel tör-

tendő kapcsolatfelvételt távolról sem lehetne oly idilli, mint a Harmadik típusú találkozásokban. Az emberiség, sajna, egyáltalán nem értett a kozmikus, a földinél magasabb kultúrákkal való, harmadik típusú találkozásokra. Hiszen — képzeljük csak el —, ha a jámbor Mars-lakók, mondjuk, a Vörös Brigádokkal lépnének sárgolyónkon eszmei frigyre, s naivul felajánlanak nekik fejlettebb technikájukat és civilizációjukat...

Nincs elég bajunk enélkül is?

Domonkos László

Őszi-téli program a balatoni úttörővárosban

Zánkán, a balatoni úttörővárosban szerdán megkezdődött az ősztől tavaszig tartó program. Hét turnusban 7000 örsvezetőt és rajtíktárt képeznek tovább. Az általános iskola 6. osztályába járó piros nyakkendősök folytathatnak eszmecserét a gyermekszervezet irányításának, szervezésének módsze-

reiről. Az oktatást a szemléltető foglalkozásokon pedagógusok segítik.

Az úttörővárosban egyidejűleg folytatódik az általános iskolai oktatás is. Az idén az egyhónapos turnusra beutalt gyermekeket nem vendégtárolok, hanem az úttörőváros fiatal tantestületét oktatja.